

ЧЛЕНСТВОТО НА УКРАЙНА В ЕС – НАДЕЖДИ, ПРОТИВОРЕЧИЯ, ЗАПЛАХИ

Даниела Росенова Козарова

Е-поща: daniela.rosenova@abv.bg

**Бакалавър 4-ти курс, специалност „Международни икономически
отношения”**

Икономически университет – Варна

Резюме: В настоящият научен доклад са разгледани възможните ползи и предизвикателства от присъединяването на Украйна към Европейския съюз. Текстът се фокусира върху надеждите и заплахите, пред които са изправени Украйна, ЕС и останалите държави членки. Чрез сравнителен анализ и анализ на данни от доклади на Европейската комисия и други организации доклада проучва следните аспекти – военна сигурност и отбрана, преки чуждестранни инвестиции, енергетика, миграция, вътрешна и външна сигурност, корупция и селскостопанска политика. Резултатите подчертават необходимост от институционални промени, борба с корупцията и подкрепа за стабилността и развитието на Украйна.

Ключови думи: Украйна, Европейски съюз, присъединяване към ЕС

JEL: F15, F55, P33

DOI: <https://doi.org/10.58861/tae.grdier.2024.05>

Тази статия се цитира по APA стил, както следва: Козарова, Д. (2024). Членството на Украйна в ЕС – надежди, противоречия, заплахи. *Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения*, (1), 47-54. <https://doi.org/10.58861/tae.grdier.2024.05>

UKRAINE'S EU MEMBERSHIP – HOPES, CONTRADICTIONS, THREATS

Daniela Rosenova Kozarova

E-mail: daniela.rosenova@abv.bg

4th year Bachelor student in International Economic Relations

University of Economics – Varna

Abstract: This research paper examines the possible benefits and challenges of Ukraine's accession to the European Union. The text emphasizes the hopes and threats faced by Ukraine, the EU and other member states. By comparative analysis and analysis of data from European Commission reports and other organisations, the report examines the following aspects – military security and defence, foreign direct investment, energy, migration, internal and external security, corruption and agricultural policy. The results highlight the need for institutional changes, fighting corruption and supporting Ukraine's stability and development.

Key words: Ukraine, European union, EU accession

JEL: F15, F55, P33

DOI: <https://doi.org/10.58861/tae.grdier.2024.05>

This article shall be cited in APA style as: Kozarova, D. (2024). Ukraine's EU membership – hopes, contradictions, threats. *Global and regional dimensions of international economic relations*, (1), 47-54. <https://doi.org/10.58861/tae.grdier.2024.05>

Въведение

Европейският съюз интегрира нови членове чрез процес на разширяване при изпълнение на определени политически и икономически условия. След създаването на Съюза от шестте държави основателки е имало седем разширявания. Свидетели сме на начало и процеси по осмо такова. Украйна е сред двете държави, постигнали отличителни резултати с оглед на Критериите от Копенхаген – основни условия за навлизането в ЕС, които ще започнат преговори по присъединяване (Европейски съюз). След извършване на триетапния процес на присъединяване, и двете страни извличат ползи. Извличат ли негативи ЕС и новоприсъединилите се държави? Как това ще повлияе на останалите държави членки?

В настоящия текст ще бъдат разгледани в детайли възможностите и противоречията, свързани с присъединяването на Украйна към Европейския съюз. Настоящата разработка се фокусира върху надеждите, които това членство поражда и върху заплахите, пред които ще се изправят Украйна, ЕС и останалите държави членки. Ще бъдат проучени следните аспекти на предстоящото членство на Украйна в ЕС – военен потенциал, преки чуждестранни инвестиции, енергетика, миграция, вътрешна и външна сигурност, корупция и селскостопанска политика.

1. Пътят на Украйна към ЕС

Украйна извървява дълъг път към членството си в Европейския съюз. Отношенията им датират от 1994 г. със Споразумение за партньорство и сътрудничество, чиито фокус е върху икономическите и социалните въпроси и необходимостта от провеждане на реформи в публичната администрация и гарантиране на свободата на печата и гражданските права. През януари 2016 г. в сила влиза Споразумение за асоцииране на Украйна с ЕС, чиято цел е уеднаквяване правилата в Украйна с тези в Европа, създаване на зона за свободна търговия и засилване на сътрудничество в различни области. Споразумението е важен инструмент за сближаване на страната с ЕС – „интеграция без членство” (European Council on Foreign Relations, 2016).

Броени дни след агресивното нападение от страна на Русия, Украйна подава молбата си за членство в ЕС. Към настоящия момент войната все още продължава, отнемайки десетки хиляди животи, принудила милиони украинци да напуснат родината си, търсейки убежище и/или закрила (European Commission, 2023). След полагане на неимоверни усилия и постигнатия напредък на украинското правителство в реформите, Украйна извоюва своя път към Европейския съюз и през декември 2023 г. започна преговори за присъединяване (Европейски съвет, Съвет на Европейския съюз). Независимо от бруталните събития, застигнали държавата членка, тя демонстрира воля и решителност да се присъедини към ЕС.

2. Потенциални надежди и предимства след присъединяване

Един от аспектите от навлизането на държавата в Съюза е приноса за значително укрепване на военния потенциал и способностите за сигурност на ЕС. За първи път в историята си ЕС активира Европейския механизъм за подпомагане на мира (ЕМПМ) в контекста на войната в Украйна. ЕМПМ финансира военна помощ на трета страна и доставка на военно смъртоносно оборудване (Panayotova, 2023). Подадената помощ не само спаси животи, но и вдъхна кураж Украйна да продължи напред. Едно от малкото предимства от войната е опита на държавата да се справи с външната агресия, тероризма, кибератаки, дезинформационни кампании и др. Отбранителната индустрия и натрупания боен опит е ценен и е нужно да бъде споделен с ЕС и останалите страни членки.

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в Украйна са изключително волатилни през годините. Държавата получава значителни ПЧИ в периода 2005-2012 г., които поради редица конфликти, пандемията COVID-19 и войната, имат тенденция да спадат. Ниският им интензитет бележи значителен потенциал за по-нататъшна финансова и търговска интеграция между Украйна и ЕС, който би бил възможен само след възстановяване и предприети реформи по управлението (Darvas, et al., 2024).

Украйна разполага със значителен потенциал като производител на природен газ, възобновяема и ядрена енергия. През последните седмици голяма част от топло- и водноелектрическите централи са станали мишена на

руски удари. Всекидневните удари се смятат за най-голямата атака срещу енергийния сектор в страната (Mediapool.bg, 2024). Пред Украйна стои възможност да бъде основен пазар за енергийни технологии. Вследствие на нападенията, разрушените централи могат да бъдат обновени или изцяло заменени. Това означава потенциал за инвестиции, с които да се намали потреблението и подобрят енергийните услуги. Украйна има значителен енергиен потенциал, който не се използва пълноценно (Darvas, et al., 2024). Високите разходи за капитал и липсата на експортен пазар възпрепятстват за инвестициите в енергийния сектор. Присъединяването към ЕС може да оправдае инвестициите чрез достъп до по-ниски цени на капитала и до по-голям пазар за енергиен износ. По този начин ще бъде развит енергийния сектор и може да бъде стимулиран икономическия растеж. Украйна може да изнася нисковъглеродна енергия за ЕС, което ще подпомогне декарбонизацията на европейската икономика.

Миграцията е сред въпросите, които силно вълнуват обществото щом стане въпрос за членство в ЕС. При присъединяване ползите за Украйна включват свободно движение на хора, разширяване на пазара на труда, борба с обезлюдяването и стимулиране на икономиката. Всеки гражданин на страната ще има право да живее и/или работи във всяка една страна от ЕС. Вследствие от войната, около 20% или от украинското население е напуснало родината си. Това повдига въпроса дали лицата, търсещи убежище и/или закрила ще се завърнат в Украйна след войната или ще останат в държавата, в която са в момента. Сведения на ООН показват, че броят на украинците, които смятат да се завърнат в родината си, намалява. Все още голяма част от тях имат желание да се върнат у дома (Шепелева, 2024). С оглед на предишни разширявания на ЕС една от възможните прогнози е спад на населението на Украйна в резултат на миграция. Въпреки вероятните завръщания, се очаква значителен процент от постоянното население да емигрира от държавата.

2. Потенциални заплахи и противоречия

Агресивното нахлуване на Русия в Украйна доведе до спешно мобилизиране на по-голямата част от населението. Ситуацията наложи да се разпределят оръжия както сред цивилното население, така и сред военните.

Трябва да бъдат взети строги мерки в борбата с трафика на оръжия на вътрешния и международен пазар. Нужно е да се ограничи достъпа до тях, за да се намали нивото на престъпност. Най-големият риск от разпространение на оръжия ще настъпи при края войната. През последното десетилетие на 20-ти век военните конфликти на Балканите доведоха до масово разпространение на близо шест милиона малки оръжия. Това предизвиква сериозен риск за сигурността на населението. Има сведения за незаконна търговия на същите тези оръжия, по-късно използвани за терористични атаки (German Federal Foreign Office, 2020). Този пример подчертава нуждата от вземане на превантивни мерки за намаляване на рисковете. След края на военните действия в Украйна трябва да се проведе процес на демобилизация, като ЕС може да окаже финансова, техническа и експертна. Съюза би имал важна роля в подпомагането на процеса – да гарантира контрола върху оръжията и реинтеграцията на военнослужещи. Демобилизацията може да бъде сложна и продължителна, изискваща значителни усилия и ресурси от двете страни.

Според (European Commission, 2023): „Украйна е една от най-плодородните страни на земята, по-специално поради значителните си запаси от черноземни почви. С над 41 милиона хектара земеделска земя, покриващи 70% от страната, селскостопанският сектор на Украйна представлява около 16% от БВП на страната и почти 20% от нейната работна сила. ... Украйна е на първо място в света по производство на слънчогледово брашно, олио и семена и най-големият износител на слънчогледов шрот.” Несъмнено селското стопанство е най-голямото богатство на Украйна. След присъединяването на към ЕС, държавата ще има една пета от земеделската земя, ако териториалната цялост на Украйна бъде възстановена. Това би означавало, че тя ще стане най-големият бенефициент на Общата селскостопанска политика на ЕС (Darvas, и др., 2024). Благословия или проклетие? За да се финансират потенциалните нови членове, Европейският съюз трябва да намали субсидиите за фермерите в настоящите страни членки с около 20%. Това преразпределение би засегнало всички страни членки, които ще плащат повече и ще получават по-малко от европейския бюджет. Държави, които досега са били нетни получатели, ще се превърнат в нетни донори. Ръководителят на Всеукраинския аграрен съвет отбелязва, че украинските фермери „нямат особено желание да се включат в

надпреварата за европейски субсидии”, тъй като техният бизнес има опита да печели, расте и да бъде конкурентен дори по време на война (Зануда, 2023). Експерти се опасяват за възможността Украйна да преобърне системата на субсидиране в селското стопанство, заедно с това една трета от целия бюджет на ЕС (Шмид, 2023). Други виждат шанс селскостопанската политика да бъде реформирана.

Актуален е въпросът с корупцията на Украйна. Тя се възприема като една от страните с най-тежки корупционни проблеми. Украйна заема 104 място в Индекса за възприемане на корупцията за 2023 г. от организацията „Прозрачност без граници” (Transparency International, 2023). Това показва подобряване спрямо 2022 г. (116 място) Високите равнища на злоупотреба с властта, доведоха до създаване на независими органи за борба с корупцията, в това число добре функциониращ Висш съд за борба с корупцията и др. Разкриват се все повече случаи за корупция по високите етажи в страната, което бележи напредък в антикорупционната борба. Необходимо е подобряване на функционирането на правосъдната система и преодоляване на проблемите в правоприлагащите органи, за да се намали тази злоупотреба. Комисията препоръчва допълнително засилване на борбата с корупцията, по-специално на високо равнище, чрез проактивни и ефективни разследвания и достоверни резултати (Европейска комисия, 2022), за да се гарантира справедливост, сигурност и върховенство на закона.

Заключение

Украйна е изправена пред предизвикателството да постигне дълбоки институционални промени по време на война. Въпреки силното желание за присъединяване, изпълнението на Критериите от Копенхаген крие своите трудности и предизвикателства. За да се присъедини към Европа, Украйна трябва да осъществи съществени реформи в правосъдната си система, управлението и борбата с корупцията. Всяка една от разгледаните области в настоящия текст може да извлече както надежди, така и заплахи за двете страни. Украйна има възможността да увеличи търговските и инвестиционните си отношения с ЕС. Съюза от своя страна трябва да се справи с предизвикателствата, които са следствие от настоящата война и последиците

след нея. Мненията за членството на Украйна в ЕС са силно противоречиви, но едно е сигурно – европейската интеграция е единственият правилен път за бъдещо развитие на Украйна.

Източници:

- Darvas, Z., Dabrowski, M., Grabbe, H., Moffat, L. L., Sapir, A., & Zachmann, G. (2024). *Ukraine's path to European Union membership and its long-term implications*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от https://www.bruegel.org/policy-brief/ukraines-path-european-union-membership-and-its-long-term-implications#footnote5_emdpebx
- European Commission. (2023). *Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union*. Brussels.
- European Commission. (2023). *Ukraine 2023 Report*. Brussels.
- European Council on Foreign Relations. (2016). *Споразумението за свободна търговия между ЕС и Украйна: инструмент за поетапното укрепване на Украйна*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от https://ecfr.eu/sofia/event/the_eu_ukraine_dcfta/
- German Federal Foreign Office. (2020). *Working together to stop illegal arms trade in the Western Balkans*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от <https://www.auswaertigesamt.de/en/aussenpolitik/themen/-/2118584>
- Mediapool.bg. (2024). *80% от украинските топлоцентрали са станали жертва на руски удари*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от <https://www.mediapool.bg/80-ot-ukrainskite-toplotsentrali-sa-stanali-zhertva-na-ruski-udari-news357974.html>
- Panayotova, M. H. (2023). Pillars to overcome 3 false myths about EU and its CSDP in the context of the Russia-Ukraine war.
- Transparency International. (2023). *Corruption Perceptions Index*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/ukr>
- Европейска комисия. (2022). *Становище на Комисията относно кандидатурата на Украйна за членство в Европейския съюз*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0407>

- Европейски съвет, Съвет на Европейския съюз. (н.д.). *Политика за разширяване на ЕС - Украйна*. Изтеглено на 04 април 2024 г. от <https://www.consilium.europa.eu/bg/policies/enlargement/ukraine/>
- Европейски съюз. (н.д.). *Разширяване на ЕС*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_bg
- Зануда, А. (2023). *Як найбільше багатство України може перешкодити її вступу до ЄС*. Изтеглено на 09 април 2024 г. от https://www.bbc.com/ukrainian/articles/crg1zr7pddlo?at_ptr_name=facebook_page&at_link_origin=BBC_News_Ukrainian&at_bbc_team=editorial&at_link_id=0C3BDE3C-6BE2-11EE-9ADC-61353AE5AB7B&at_medium=social&at_format=link&at_campaign=Social_Flow&at_campaign_type=
- Шепелева, А. (2024). *Седем милиона навън: какво прави войната с Украйна*. Изтеглено на 08 април 2024 г. от <https://www.dw.com/bg/sedem-miliona-navn-kakvo-pravi-vojnata-s-ukrajna/a-68375622>
- Шмид, Х. (2023). *Защо приемът на Украйна в ЕС крие и рискове*. Изтеглено на 09 април 2024 г. от <https://www.dw.com/bg/zaso-priemt-na-ukrajna-v-es-krie-i-riskove/a-67737218>

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „ДИМИТЪР А. ЦЕНОВ” - СВИЩОВ
DIMITAR A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS - SVISHTOV

ГЛОБАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ

БРОЙ 1
Свищов, 2024 г.

GLOBAL AND REGIONAL DIMENSIONS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

ISSUE 1
Svishtov, 2024

ISSN: 2738-8573 (online)

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Проф. д-р Галина Захариева – **главен редактор**

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Проф. д-р Веселина Димитрова – **зам. главен редактор**

(Икономически университет – Варна)

Доц. д-р Драгомир Илиев – **зам. главен редактор**

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Доц. д-р Александър Косулиев

(Русенски университет „А. Кънчев“)

Доц. д-р Валентина Макни

(Икономически университет – Варна)

Доц. д-р Георги Маринов

(Икономически университет – Варна)

Доц. д-р Здравко Любенов

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Доц. д-р Карина Саркисян-Дикова

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Гл. ас. д-р Александър Шиваров

(Икономически университет – Варна)

Гл. ас. д-р Галин Стефанов

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Гл. ас. д-р Даниела Илиева

(Русенски университет „А. Кънчев“)

Гл. ас. д-р Ивайло Петров

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Гл. ас. д-р Иван Ангелов

(Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов)

Гл. ас. д-р Мирослав Камджалов

(Икономически университет – Варна)

Гл. ас. д-р Недялка Александрова

(Икономически университет – Варна)

Гл. ас. д-р Петьо Бошнаков

(Икономически университет – Варна)

Адрес на редакцията:

Ул. Емануил Чакъров 2, Свищов 5250, България

Главен редактор:

Проф. д-р Галина Захариева, e-mail: g.zaharieva@uni-svishtov.bg

Технически секретар:

Гл. ас. д-р Ивайло Петров, e-mail: mio.conf@uni-svishtov.bg

За всички представени за публикуване текстове се прилага процедура на двойно анонимно рецензиране.

Публикациите отразяват личните виждания на авторите. Авторите носят пълна отговорност за съдържанието на разработките, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници, както и за езиковото оформление на текстовете.

Условията и сроковете за приемане на текстове са посочени на адрес:

miojournal.uni-svishtov.bg

www.mioconference.eu

Адреси на електронното издание: miojournal.uni-svishtov.bg

dlib.uni-svishtov.bg

Алтернативен адрес:

www.mioconference.eu

ISSN 2738-8573

© Академично издателство „Ценов“ – Свищов

Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“ (съкратено **ГРИМИО**) е правопреемник на изданията с научните резултати от ежегодната *студентска научно-практическа конференция*, организирана от *катедра „Международни икономически отношения“* при Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов. До 2020 година изданията са сборници със самостоятелни ISBN номера, а от 2021 до 2023 година са периодичен сборник с постоянен ISSN номер – достъпни във Виртуалната библиотека на Стопанската академия на адрес dlib.uni-svishtov.bg.

Първата конференция е проведена през 1996 година по идея на проф. д-р ик. н. Иван Стойков и на гл. ас. д-р Симеон Момчев, преподаватели към катедрата. Участници са студентите от трети курс на специалност МИО към Стопанската академия, а тематичният фокус е върху международните инвестиции.

От 2014 година към събитието се присъединяват преподаватели и студенти от *катедра „Международни икономически отношения“* при Икономически университет – Варна, а през 2015 година и от *катедра „Икономика и международни отношения“* при Русенски университет „Ангел Кънчев“.

През годините конференцията се утвърди като форум за научна изява на студентите и докторантите извън учебната аудитория и създаде възможност за разчупване на формалните отношения лектор-обучаем, обмяна на опит в провеждането на мероприятия, свободно споделяне на творчески идеи. Постепенно тематиката се разшири и обхваща широк спектър от области, влизащи в сферата на международните икономически отношения и международния бизнес.

Пленарната сесия на *Двадесет и осмата конференция* се проведе на 18 май 2024 г. присъствено в Базата за обучение на Стопанска академия в с. Орешак и в дистанционен формат чрез платформата BigBlueButton.

Journal “Global and Regional Dimensions of International Economic Relations” (abbreviated **GRDIER**) is the legal successor of the publications with the scientific results of the annual *student scientific-practical conference*, organized by *the Department of International Economic Relations* at Dimitar A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov. Until 2020, the editions are conference proceedings with independent ISBN numbers, and from 2021 to 2023 they are periodical collections with a permanent ISSN number - available in the Academy’s Virtual Library at dlib.uni-svishtov.bg.

The first conference was held in 1996 on the idea of Prof. Ivan Stoykov and Head Assistant Simeon Momchev, lecturers at the department. The first participants were the 3rd year IER students at the Tsenov Academy of Economics, and the thematic focus was on international investments.

Since 2014, the event has been joined by professors and students from *the Department of International Economic Relations* at the University of Economics – Varna, and in 2015 from *the Department of Economics and International Relations* at the Angel Kanchev University of Ruse.

Over the years, the conference has established itself as a forum for the scientific expression of students and doctoral students outside the classroom and has created an opportunity to break the formal lecturer-student relationship, exchange experience in conducting events, and freely share creative ideas. Gradually, the topics have expanded and cover a wide range of areas, entering the sphere of international economic relations and international business.

The plenary session of *the Twenty-eighth conference* was held on May 18, 2024 at Dimitar Tsenov Academy’s Training and Recreation Center in the village of Oreshak and online through the BigBlueButton platform.

СЪДЪРЖАНИЕ / CONTENT:

ECONOMIC IMPACT OF BRI INFRASTRUCTURE ON CHINA-BULGARIA RELATIONS: CURRENT SITUATION AND PROSPECTS	8
<i>Jingxin Hu</i>	
КАДРОВАТА ПОЛИТИКА В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	19
<i>Грета Иванова Цанова</i>	
PERSONNEL POLICY IN INTERNATIONAL ORGANIZATIONS	19
<i>Greta Ivanova Tsanova</i>	
DISRUPTIONS IN THE SUPPLY CHAINS - FACTORS, EFFECTS AND RISK MANAGEMENT	28
<i>Gergana Kamenova Kaloyanova</i>	
БЪЛГАРСКИЯТ ИЗНОС В УСЛОВИЯТА НА ЧЛЕНСТВО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.35	
<i>Бирсен Хаяти Басри</i>	
BULGARIAN EXPORTS IN THE TERMS OF MEMBERSHIP IN THE EUROPEAN UNION	35
<i>Birsen Hayati Basri</i>	
ЧЛЕНСТВОТО НА УКРАИНА В ЕС – НАДЕЖДИ, ПРОТИВОРЕЧИЯ, ЗАПЛАХИ	47
<i>Даниела Росенова Козарова</i>	
UKRAINE'S EU MEMBERSHIP – HOPES, CONTRADICTIONS, THREATS.....	47
<i>Daniela Rosenova Kozarova</i>	
МЕТОДИ ЗА МОТИВИРАНЕ НА РАБОТНИЦИТЕ ДА СПАЗВАТ МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ.....	55
<i>Габриела Димова, Аника Николова</i>	
METHODS OF MOTIVATING EMPLOYEES TO COMPLY WITH SAFETY MEASURES..	55
<i>Gabriela Dimova, Anika Nikolova</i>	
УПРАВЛЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНА КОМПАНИЯ ПО ВРЕМЕ НА КРИЗА	67
<i>Александър Георгиев Данаилов</i>	
MANAGING AN INTERNATIONAL COMPANY DURING A CRISIS	67
<i>Alexander Georgiev Danailov</i>	
СПЕЦИФИКИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА КЛЪСТЕРИТЕ В СРАВНЕНИЕ С ТОВА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ.....	79
<i>Светлин Борисов Рангелов</i>	
SPECIFIC IN THE MANAGEMENT OF CLUSTERS COMPARED WITH THAT OF INDIVIDUAL ORGANIZATIONS	79
<i>Svetlin Borisov Rangelov</i>	

TYPES OF INTERNATIONAL BUSINESS AND INTERCULTURAL COMMUNICATION IN GLOBAL BUSINESS	87
<i>Melisa Byulent Ismail</i>	
РАЗВИТИЕ НА УСТОЙЧИВИЯ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ.....	93
<i>Жасмина Николаева Иванова, Емилиан Станиславов Енчев</i>	
DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TOURISM IN BULGARIA.....	93
<i>Zhasmina Nikolaeva Ivanova, Emiliyan Stanislavov Enchev</i>	
КОНКУРЕНТНО РАЗУЗНАВАНЕ В СЕКТОРА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ	104
<i>Бетина Диянова Минкова</i>	
COMPETITIVE INTELLIGENCE IN THE INFORMATION TECHNOLOGY SECTOR.....	104
<i>Betina Diyanova Minkova</i>	
ЧОВЕШКАТА ЦЕНА НА ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ ИНОВАЦИИ ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА КОБАЛТОВИЯ ДОБИВ В КОНГО.....	116
<i>Екатерина Миленова Петрова, Златина Ивайлова Димитрова</i>	
THE HUMAN COST OF TECHNOLOGICAL INNOVATIONS THROUGH THE PRISM OF COBALT MINING IN CONGO	116
<i>Ekaterina Milenova Petrova, Zlatina Ivaylova Dimitrova</i>	
EMERGING MARKETS AND INVESTMENT OPPORTUNITIES	129
<i>Svetoslav Dragomirov Angelov</i>	
ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ ВЪВ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ В БЪЛГАРИЯ	140
<i>Велимир Георгиев Даскалов, Иван Петров Георгиев</i>	
TRENDS AND PROSPECTS OF INTERNATIONAL INVESTMENTS IN RENEWABLE ENERGY SOURCES IN BULGARIA	140
<i>Velimir Georgiev Daskalov, Ivan Petrov Georgiev</i>	
ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО И ВЛИЯНИЕТО НА GREENWASHING	151
<i>Гергана Цветанова Цветкова, Петра Валентинова Жечева</i>	
LITERATURE REVIEW ON THE DEVELOPMENT AND IMPACT OF GREENWASHING	151
<i>Gergana Tsvetanova Tsvetkova, Petra Valentinova Zhecheva</i>	
ТЕХНОЛОГИЧНИЯТ ПРОГРЕС И ТЪРГОВИЯТА В ТУРЦИЯ: ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ И ЛОКАЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ	164
<i>Олчай Зикри Юсуф</i>	
TECHNOLOGICAL PROGRESS AND TRADE IN TURKEY: GLOBAL TRENDS AND LOCAL APPLICATIONS	164
<i>Olchay Zikri Yusuf</i>	

ОБЗОР НА ЦЕНОВИТЕ РАВНИЩА В МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ С КОНТЕЙНЕРИ ВЪВ ВРЕМЕНА НА НЕСТАБИЛНОСТ В СЕКТОРА.....	175
<i>Веселина Руменова Борисова</i>	
OVERVIEW OF PRICE LEVELS IN MARINE CONTAINER TRANSPORT IN TIMES OF INSTABILITY IN THE SECTOR.....	175
<i>Veselina Rumenoa Borisova</i>	
БИТКОЙН ХАЛВИНГ И ВЛИЯНИЕТО МУ ВЪРХУ ПАЗАРА НА КРИПТОВАЛУТИ	186
<i>Пенко Ангелов Бяливанов</i>	
BITCOIN HALVING AND ITS IMPACT ON THE MARKET OF CRYPTOCURRENCIES	186
<i>Penko Angelov Byalivanov</i>	
ГЛОБАЛНИТЕ ВЕРИГИ ЗА ДОСТАВКИ - ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО ИМ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ ФИРМИ.....	193
<i>Калин Михайлов Климентов</i>	
GLOBAL SUPPLY CHAINS - OPPORTUNITIES AND THREATS IN THEIR USE BY BULGARIAN ORGANIZATIONS.....	193
<i>Kalin Mihaylov Klimentov</i>	
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА МАРКАТА – СТРАТЕГИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	206
<i>Анета Иванова Лазарова</i>	
INTERNATIONALIZATION OF THE BRAND - STRATEGIES AND CHALLENGES	206
<i>Aneta Ivanova Lazarova</i>	
ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНТЕРНЕТ В СФЕРАТА НА МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС	220
<i>Фатме Мустафова Данаджијева</i>	
APPLICATION OF THE INTERNET IN THE SPHERE OF INTERNATIONAL BUSINESS.....	220
<i>Fatme Mustafova Danajieva</i>	

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АВТОРИТЕ

- Допустимост на авторите: настоящи студенти бакалаври, магистри и докторанти в български или чуждестранни висши училища, обучаващи се в икономически специалности.

Формални критерии към структурата на разработката:

- Обем - до 27 000 символа с включени интервали (до 15 стандартни страници).
- Заглавие – ясно и точно формулирано, до 100 символа (с включени интервали).
- Пълно име на автора (авторите), е-поща, специалност и година на обучение, висше учебно заведение.
- Резюме – до 1500 символа (с включени интервали), да има характер на обобщение и да включва изследователски цели, методология и резултати.
- Ключови думи – от три до пет.
- JEL класификация - до три кода, поне един да попада в раздел F. International Economics (ideas.repec.org/j/index.html).
- Ако основният текст е на български език - следват заглавие, данни за автора (авторите), резюме, ключови думи и JEL, **преведени на английски език**.
- Текстът на доклада следва да бъде оформен в части, като се следва формата за писане на научни текстове **IMRAD** (Introduction, Methods, Results, Discussion). Допускат се допълнителни раздели, ако отговарят на концепцията на изследването.
- Допълнителните бележки, разяснения и коментари - под линия.
- Списък с цитираната литература - по **APA style**.

Технически изисквания за оформяне на материалите:

- Написани под Word for Windows.
- Размер на страницата: A4, 29–31 реда и 60–65 знака на ред.
- Полета: Top – 2,5 см; Bottom – 2,5 см; Left – 2,5 см; Right – 2,5 см.
- Наименование на статията: Cambria, 14 pt, с големи букви, Bold, центрирано.
- Имена на автора (ите), висше учебно заведение: Cambria, 12 pt, центрирано.
- За резюме, ключови думи и JEL: шрифт Cambria, размер 11 pt.
- За основния текст: шрифт Cambria, размер 12 pt.
- Разстояние между редовете: 1,5 lines.
- Номерация на страницата: долу вдясно.
- Текст под линия: размер 10 pt.
- Графики и фигури: таблиците, графиките и фигурите да се вграждат софтуерно в текста.
- Формулите се създават с Equation Editor.

Пълните и актуални изисквания са представени на miojournal.uni-svishtov.bg.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „ДИМИТЪР А. ЦЕНОВ” - СВИЩОВ
DIMITAR A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS - SVISHTOV

ГЛОБАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ

Академично издателство „Ценов”
Ул. Емануил Чакъров 2, Свищов 5250, България

БРОЙ 1, 2024 г.
miojournal.uni-svishtov.bg

GLOBAL AND REGIONAL DIMENSIONS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Academic Publishing House “Tsenov” – Svishtov
2, Emanuil Chakarov street, Svishtov 5250, Bulgaria

ISSUE 1, 2024
miojournal.uni-svishtov.bg

ISSN: 2738-8573 (online)

miojournal.uni-svishtov.bg